

Fredags-
kronikkenAlexander
CappelenBård
HarstadOla
KvaløyKatrine
LøkenSimen
MarkussenMari
RegeKaren Helene
Ulltveit-Moe

Udokumenterte påstander om innvandring

Nei, forskning viser ikke at innvandrere stjeler jobbene våre.

For to uker siden skrev Simen Markussen i kronikk her i DN at «Utviklingen går feil vei for dem som er oppvokst i de fattigste hjemmene – mye fordi de ikke er i arbeid. Forklaringen er hovedsakelig innvandringen». Flere aviser fulgte opp med overskrifter om at innvandrere har stjålet jobbene til nordmenn. Konklusjonene er basert på rapporten «Immigrasjon og sosial mobilitet» fra Frisch-senteret. Metodesvakheter ved rapporten gjør at det etter vår vurdering ikke er grunnlag for en slik konklusjon.

For det første ser rapporten kun på relative effekter. En alternativ tolkning av resultatene er at innvandring fører til at alle nordmenn får det bedre, men at bedringen er større for middelklassen enn for dem fra lavere sosiale lag. Forskerne bak rapporten anerkjente dette i mediene, men det druknet i den videre debatten til tross for at det gir en mye mer positiv vinkling på innvandring.

Forskningslitteraturen på innvandring og arbeidsmarked har imidlertid studert absolutte effekter og finner da gjerne at innfødte fra lavere sosiale lag i liten grad påvirkes. Altså kan denne alternative tolkingen være vel så relevant som den vi så i mediene.

For det andre løser ikke rapporten den største metodeutfordringen ved en slik analyse. Den klarer ikke å skille mellom årsakssammenhenger og samvariasjon (kausalitet versus korrelasjon). Innkomsten og jobbene i et gitt område bestemmes av mange faktorer, som for eksempel etterspørsel etter arbeidskraft, tilbudet av arbeidskraft fra ikke-innvandrere, næringsstruktur, bosetningsmønstre og lokal politikk. Alle disse faktorene kan ha påvirket hvor innvandrere har valgt å bo og arbeide.

Frisch-rapporten utelukker ikke at både den lavere sosiale mobiliteten og den økte innvandringen skyldes en slik tredje, uobservert faktor.

Denne utfordringen har forskningslitteraturen forsøkt å løse. En godt publisert studie fra Danmark, av Mette Foged og Giovanni Peri, bruker for

Frisch-rapporten utelukker ikke at både den lavere sosiale mobiliteten og den økte innvandringen skyldes en slik tredje, uobservert faktor. Foto: Fartein Rudjord

**Fredags-
kronikken**
**Katrine
Vellesen
Løken, Torfinn
Harding og
Julian Johnsen**

eksempel et analysedesign som isolerer bort faktorer som påvirker hvor innfødte lavinntektsgrupper og innvandrere velger å bo. De finner da en positiv effekt på lønn for innfødte fra lavere sosiale lag, fordi de omstiller seg vekk fra manuelle yrker til bedre betalte yrker.

En studie av Anders Böhlmark og Alexander Willén fra Sverige tar utgangspunkt i at noen innfødte velger å forlate områder med høy innvandring når andelen innvandring når et visst

Katrine Vellesen Løken,
professor ved NHH

Torfinn Harding,
førsteamanuensis ved
NHH

Julian Johnsen, forsker
ved SNF og NHH

nivå. De finner at det er de som flytter vekk som gjør det dårligst på arbeidsmarkedet, ikke de som bor igjen i områdene med høy andel innvandrere. På lang sikt finner de ingen forskjell mellom de som ble og de som dro.

En oppsummeringsstudie av blant andre Professor Christian Dustmann, en av verdens ledende økonomer innen immigrasjonsforskningen, konkluderer med at de fleste studiene viser små effekter av innvandring. I noen tilfeller har innvandring faktisk positive effekter på innfødtes jobbmuligheter og inntekt, selv for innfødte som jobber i lavinntektsyrker.

Medieoppslagene gir inntrykk av at økonomien er statisk og at det er et gitt antall jobber som skal fordeles. Det er mer naturlig

å tenke at økonomien tilpasser seg den arbeidskraften og mulighetene den har.

Perioden med høy innvandring etter utvidelsene av EØS-området i 2004, spesielt frem til oljeprissjokket i 2014, har vært en gullalder for norsk økonomi. Arbeidsledigheten var under fire prosent av arbeidsstyrken i alle årene 2006-2014 (ned fra 4,2 til 4,5 prosent i 2003-2005). Kun Island før finanskrisen hadde lavere ledighet blant de europeiske OECD-landene. Medianinntekten vokste 25 prosent i perioden 2004-2014, sterkere enn veksten på 17 prosent i norsk fastlandsøkonomi (per innbygger).

Inntekten for de ti prosent av befolkningen med lavest inntekter lå ganske stabilt på 60 prosent av medianinntekten fra midten av 1980-tallet til 2014.

Økt innvandring har vært en del av gullalderen i norsk økonomi. Mange har kommet fordi det har vært gode muligheter for å få jobb i Norge.

Det er ikke overraskende om den sterke veksten i norsk økonomi har påvirket grupper noe ulikt. Omstillinger knyttet til internasjonal handel, teknologiske endringer, oljesjokk eller innvandring vil typisk påvirke ulike grupper ulikt. Arbeidsinnvandringen har antagelig både bidratt til og vært en

Forskningen

Hvem: Böhlmark, A. and A. Willén (2019)

Hva: Tipping and the Effects of Segregation

Hvor: American Economic Journal: Applied Economics, kommer

Hvem: Dustmann, C., Schönberg, U., and J. Stuhler. (2016).

Hva: The Impact of Immigration: Why do studies reach such different results?

Hvor: Journal of Economic Perspectives

Hvem: Foged, M., and G. Peri (2016)

Hva: Immigrants' effect on native workers: New analysis on longitudinal data.

Hvor: American Economic Journal: Applied Economics

konsekvens av omstillinger i norsk økonomi.

Frischrapporten gir dessverre ikke svaret på hvor mye arbeidsinnvandringen har bidratt til eventuelt økt ulikhet i Norge. Det er et tap for forståelsen av norsk økonomi at de potensielt kritiske svakheter ved rapporten har forsvunnet i skyggen av de fete overskriftene.

Katrine Vellesen Løken, professor ved NHH, **Torfinn Harding**, førsteamanuensis ved NHH, og **Julian Johnsen**, forsker ved SNF og NHH

Mer debatt s. 30-32 →

Politikerne sender regningen for ny lov om nasjonal sikkerhet til næringslivet

Anders Romarheim, leder senter for internasjonal sikkerhet, Institutt for forsvarsstudier (IFS)

Debattansvarlig: Vidar Ivarsen **Telefon:** 22 00 10 59 **Sentralbord:** 22 00 10 00 **Epost:** debatt@dn.no

Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4500 tegn inklusive mellomrom **Underinnlegg/replikk:** Maks 1500 tegn (ca. 250 ord) **Legg ved portrettfoto.**

Allt stoff som leveres til Dagens Næringsliv, må produseres i henhold til Vær varsom-plakaten. Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter. Debattinnlegg honoreres ikke.